

ประโยค ป.ธ. ๘
 แปล มครเป็นไทย
 สอบ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๑. เอ ปนเต จีวราทโย ปจฺจยา เตสุ ยสฺสทสฺสจิจิ ภิกฺขุโน อาชีวํ
 ปริโสเชนตสฺส จีวเร ปิณฺฑปาเต จ นิमितฺโตภาสปริกถาวิญญตฺติโย น
 วฏฺฏนฺติ เสนาสนเน ปน อปริคฺคหิตฺตฺตงฺคสฺส นิमितฺโตภาสปริกถา วฏฺฏนฺติ ฯ
 ตตฺถ นิमितฺตํ นาม เสนาสนตฺถํ ภูมิปริกมฺมาทีนึ กโรนตสฺส ที ฆนฺเต
 กยิริติ โก การาเปตฺติ คิหิหิ วุตฺเต น โกจฺติ ปฏฺวิจฺจํ ยํ วา ปนณฺณมฺปิ
 เอวรูปํ นิमितฺตกมฺมํ ฯ โอภาโส นาม อุปาสกา ตุมฺเห กุหึ วสถาติ
 ปาสาเท ฆนฺเตติ ภิกฺขุณฺํ ปน อุปาสกา ปาสาโท น วฏฺฏตฺติ วิจฺจํ ยํ
 วา ปนณฺณมฺปิ เอวรูปํ โอภาสกมฺมํ ฯ ปริกถา นาม ภิกฺขุสงฺฆสฺส
 เสนาสนํ สมฺพาชนฺติ วิจฺจํ ยา วา ปนณฺณมฺปิ เอวรูปา ปริยาถกา ฯ
 เกสฺสฺเซ สพฺพมฺปิ วฏฺฏนฺติ ฯ ตถา อุปฺปนํ ปน เกสฺสฺซํ โรเค วุปฺสนฺเต
 ปริกฺขชฺชิตฺตํ น วฏฺฏนฺติ ฯ ตตฺถ วินยฺชรา ภควตา ทวารํ ทินฺนํ ตสฺมา
 วฏฺฏตฺติ วทนฺติ ฯ สุตฺตนฺตिका ปน กิณฺจาปี อาปตฺติ น โหติ อาชีวํ ปน
 โโกเปติ ตสฺมา น วฏฺฏนฺติ อิจฺเจวํ วทนฺติ ฯ โย ปน ภควตา
 อนฺนุณาตาปี นิमितฺโตภาสปริกถาวิญญตฺติโย อกโรนฺโต อปฺปิจฺจตาทิกฺุณฺเวย
 นิสฺสาย ชีวิตฺกฺขเยปี ปจฺจปฺภุจฺเจ อณฺณเตรว โอภาสาทีหิ อุปฺปนฺนปจฺจเย
 ปฏฺิเสวติ เอส ปรมสฺสเลฆวตฺตฺติ วิจฺจติ เสยฺยถาปี เตโร สารีปฺตฺโต ฯ

๒. ปเภทโต ปน อยมฺปิ (ปิณฺฑปาติโก) ติวโร โหติ ฯ ตตฺถ
 อุกฺกฏฺโฆ ปฺโรโตปี ปจฺจโตปี อาหฺภูภิกฺขมฺปิ คณฺหติ ปฺรทฺวารเ จตฺวา
 ปตฺตํ คณฺหนฺตานมฺปิ เทติ ปฏฺิกกมฺเน อาหฺริตฺวา ทินฺนภิกฺขมฺปิ คณฺหติ
 ตํทิวสํ ปน นิสฺสิทฺตฺวา ภิกฺขํ น คณฺหติ ฯ มชฺฌิมโ ตํทิวสํ นิสฺสิทฺตฺวาปี

คณหติ สุวตนาย ปน นาธิวาเสติ ฯ มุฑุโก สุวตนายปี ปุณทิวสายปี
 ภิกขุ อธิวาเสติ ฯ เต อุโภปี เสริวิหารสุขุ น ลภนติ ฯ อุกกฏุโจ ว
 ลภติ ฯ เอกสุมี กิร คาม โหติ ฯ อุกกฏุโจ อิตเร อาห อายามาวุโส
 รมมสุสวานายติ ฯ เตสุ เอโก เอนมมิ ภนเต มนุสเสน นิสีทาปีโตติ
 อาห ฯ อปโร มยาปี ภนเต สุวตนาย เอกสุส ภิกขา อธิวาเสติติ ฯ
 เอว เต อุโภ ปรีหีนา ฯ อิตโร ปาโตว ปิณฺฑทาย จริตฺวา คนฺตฺวา รมมรสั
 ปฏิสัเวเทสิ ฯ

อิเมสั ปน ตินฺณมฺปิ สงฺฆภคฺตาทีอติเรกลาภั สาทิตกฺขณฺเวย
 ชฺตงฺกั ภิกฺขติ ฯ อยมคฺตฺถ เภโท ฯ

อัย ปน อานิสัโส ปิณฺฑทียาโลปโกชนั นิสฺสาย ปพฺพชฺชาติ วจนโต
 นิสฺสยานุรูปฺปฏิปตฺติสพฺภาโว ทฺติเย อริยวฺเส ปตฺติจฺจานั อปรายคฺตฺวตฺติตา
 อปฺปานิ เจว สฺลภานิ จ ตานิ จ อนวชฺชานีติ ภควตา สัวณฺณิตปฺจยตา
 โกสชฺชนิมฺมถนตา ปรีสุทฺธาชีวตา เสขิยฺปฏิปตฺติปุรณั อปรโปสีตา ปฺรานุก
 คหทริยา มานปฺปหานั รสคณฺหานิวารณั คณโกชนปฺรมฺปรโกชน-
 จาริตคฺตสิกฺขาปเทหิ อนาปตฺติตา อปฺปิจฺจตาทีนั อนุโลมวฺตฺติตา
 สมฺมาปฺฏิปตฺติปุรฺหนั ปจฺฉิมชฺชนตานุกมฺปนฺนติ ฯ

ปิณฺฑทียาโลปสนคฺคฺกุโจ	อปรายคฺตชีวิโก
ปรีหีนาหารโลลฺอุปโป	โหติ จาคฺคฺทฺติโส ยติ
วิโนทยติ โกสชฺชั	อาชีวสุส วิสุชฺชติ
ตสฺมา หิ นาติมณฺเวยย	ภิกฺขาจาร์ สุเมธโส ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๘

แปล มครเป็นไทย

๑. ก็ปัจจัยทั้งหลายมีจิวรเป็นต้นนี้ใด บรรดาปัจจัยเหล่านั้น นิमित (บอกไป) โอภาส (พูดเกาะ) ปริกถา (พูดหว่านล้อม) และวิญญูติ (ขอตรง ๆ) ในจิวรและบิณฑบาต ไม่สมควรแก่ภิกษุทุกรูป ผู้ทำอาชีพะให้หมดจด แต่นิमित โอภาส และปริกถา ในเสนาสนะ ย่อมสมควร แก่ภิกษุผู้ไม่ได้ถือชุดงค์ ๆ ในอาการ ๔ อย่างนั้น ที่ชื่อว่า นิमित ได้แก่การที่ภิกษุผู้ทำการพรหมพื้นดินเป็นต้น เพื่อสร้างเสนาสนะ เมื่อถูกห้ำหั่นถามว่า ท่านผู้เจริญ ท่านทำอะไร ใครใช้ให้ทำ แล้วกล่าวตอบว่า ไม่มีใคร ๆ ให้ทำดอก ดังนี้ ก็หรือว่า นิमितกรรมรูปอย่างนั้น แม้อื่นใด ๆ ที่ชื่อว่า โอภาส ได้แก่การที่ภิกษุ เมื่อตนถามว่า ญาติโยมทั้งหลาย พวกท่านอยู่เรือนอะไร ครั้นพวกเขาตอบว่า อยู่ปราสาท เข้า้แล้วพูดว่า ญาติโยมทั้งหลาย ก็ปราสาทย่อมไม่ควรแก่เหล่าภิกษุ ดังนี้ แผลหรือโอภาส กรรมรูปอย่างนั้นแม้อื่นใด ๆ ที่ชื่อว่า ปริกถา ได้แก่การที่ภิกษุพูดว่า เสนาสนะ ของภิกษุสงฆ์คับแคบ ดังนี้ แผลหรือปริกถารูปอย่างนั้นแม้อื่นใด ๆ ในเกสัช อาการมีนิमितกรรมเป็นต้น แม้ทุกอย่าง ย่อมควร ๆ แต่เกสัชที่เกิดขึ้น อย่างนั้น ภิกษุจะบริโภค ต่อเมื่อโรคหายแล้ว ย่อมไม่ควร ๆ ในเรื่องเกสัชนั้น พระวินัยชธทั้งหลาย กล่าวว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าประทานช่องทางไว้แล้ว เพราะฉะนั้น ภิกษุจะบริโภคก็ควร ๆ ส่วนอาจารย์ฝ่ายพระสูตรทั้งหลาย กล่าวไว้อย่างนี้ว่า ไม่เป็นอาบัติก็จริง ถึงอย่างนั้น มันทำอาชีพะให้กำเริบได้ เพราะฉะนั้น จึงไม่ควร ๆ ก็ภิกษุรูปใด ไม่ทำนิमित โอภาส ปริกถา และวิญญูติ ตามที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตแล้ว อาศัยคุณความดีมีความเป็นผู้มักน้อย เป็นต้นอย่างเดียว แม้ความสิ้นชีวิต ปราภฏเฉพาะหน้า ก็ยังเสพเฉพาะปัจจัย ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เว้นจากกรรมที่ทำอาชีพะให้กำเริบมีโอภาสเป็นต้น ภิกษุ รูปนี้ ท่านเรียกว่า ผู้มีความประพฤติขัดเกลาชั้นยอด ดังเช่นพระสารีบุตรเถระ ฉะนั้น ๆ

๒. ก็ว่าโดยประเภท ปิณฑปาติกกิกษุแม่นี้ ย่อมมี ๓ ประเภท ๆ บรรดา ๓ ประเภทนั้น ผู้ถืออย่างอุกฤษฏ์จะรับภิกษาที่เขานำมาถวายข้างหน้า บ้าง ข้างหลังบ้างก็ได้ ยืนที่ประตูบ้านอื่น แม้เมื่อชาวบ้านรับบาตรจะให้ก็ได้ จะรับภิกษาที่เขานำมาถวายในเวลากลับก็ได้ แต่นั่งลงแล้ว จะรับภิกษาในวัน นั้นไม่ได้ ๆ ผู้ถืออย่างกลาง แม้นั่งลงแล้วยังรับในวันนั้น แต่ไม่รับนิมนต์เพื่อ ฉนในวันรุ่งขึ้น ๆ ผู้ถืออย่างเพลา ย่อมรับนิมนต์เพื่อฉนในวันรุ่งขึ้นก็ได้ ในวันต่อไปก็ได้ ๆ ปิณฑปาติกกิกษุ แม่ทั้ง ๒ ประเภทนั้น ย่อมไม่ได้ความสุข ในการอยู่อย่างเสรี ๆ ผู้ถืออย่างอุกฤษฏ์เท่านั้น ย่อมได้ ๆ เล่ากันว่า ในหมู่บ้าน แห่งหนึ่ง จะมีการแสดงธรรม เรื่องอริยวงศ์ ๆ ปิณฑปาติกกิกษุผู้ถืออย่างอุกฤษฏ์ กล่าวกะปิณฑปาติกกิกษุ ๒ รูปนอกนี้ว่า อาวุโส พวกเรา มาไปฟังธรรม กันเถิด ๆ ใน ๒ รูปนั้น รูปหนึ่งกล่าวว่า ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าอุภโยมคนหนึ่ง ให้นั่งคอย ๆ อีกรูปหนึ่ง กล่าวว่า ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าก็รับนิมนต์ฉนภิกษา ในวันพรุ่งนี้ของโยมคนหนึ่งไว้เหมือนกัน ๆ ภิกษุทั้งสองรูปนั้น เสื่อมเสีย ประโยชน์ไป ด้วยประการดังนี้ ๆ ภิกษุผู้ถืออย่างอุกฤษฏ์นอกนี้ เทียบวิณฑบาต แต่เขาคูแล้วไปเสวยรสพระธรรมตามประสงค์ ๆ

ก็รู้คงค์ของปิณฑปาติกกิกษุ แม่ ๓ ประเภทนี้ ย่อมแตกในขณะที่ยินดี อติเรกถามีสังฆภัตตรเป็นต้นนั้นแล ๆ นี้เป็นความแตกในปิณฑปาติกังคะนี้ ๆ

ส่วนอนิสงส์มีดังต่อไปนี้ (๑) เกิดมีข้อปฏิบัติที่สมควรแก่นิสัย ตามพระบาลีว่า การบรรพชาอาศัยการบริโภคน้ำข้าวที่แสวงหาด้วยกำลังแข็ง (๒) การดำรงอยู่ในอริยวงศ์ข้อที่ ๒ (๓) ไม่เป็นผู้มีความเป็นไปเกี่ยวเกาะ กับคนอื่น (๔) มีปัจจัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าสรรเสริญว่า เป็นของเล็กน้อย ด้วย เป็นของหาง่ายด้วย เป็นของหาโทษมิได้ด้วย (๕) ย่ำยีความเกียจคร้านได้ (๖) มีอาชีพะบริสุทธิ์ (๗) ได้บำเพ็ญเสขิยปฏิบัติ (๘) ไม่ต้องเลี้ยงคนอื่น (๙) ได้ทำความอนุเคราะห์ผู้อื่น (๑๐) ละมานะได้ (๑๑) ป้องกันคณหาในรสได้

(๑๒) ไม่ต้องอาบัติ เพราะคนโกชนตีกขาบท ปรัมปรโกชนตีกขาบท และ
จาริตตตีกขาบท (๑๓) มีความประพฤติสมควรแก่รัฐธรรมนูญทั้งหลายมีความ
มักน้อยเป็นต้น (๑๔) สัมมาปฏิบัติเพิ่มพูน (๑๕) ได้อนุเคราะห์ประมุขชนผู้เกิด
ภายหลัง ฯ

ภิกษุผู้สันโดษในโกชนะคือคำข้าวที่แสวงหาด้วยกำลัง
แข่ง มีความเป็นอยู่ไม่เกี่ยวเกาะกับคนอื่น ละความ
ละโมภในอาหารได้ ย่อมเป็นพระ ๔ ทิศ เชื่อย่อม
บรรเทาความเกียจคร้านได้ อาชีวะของเธอย่อมบริสุทธิ์
เพราะฉะนั้นแล ภิกษุผู้มีปัญญาดี จึงไม่ควรดูหมิ่น
ภิกษาจารเลย ฯ

พระพรหมกวี ธรรมเสฏโฐ วัดกัลยาณมิตร แบล
สนามหลวงแผนกบาลี ตรวจแก้.